



De leden van de gemeenteraad van Ridderkerk
p/a de griffie

Uw brief van:	Ons kenmerk:	1104462
Uw kenmerk:	Contact:	Groenewegen
Bijlage(n):	Doorkiesnummer:	
	E-mailadres:	r.groenewegen@bar-organisatie.nl
	Datum:	14 JUNI 2016

Betreft: werkzaamheden nabij Lancaster-monument Rijksstraatweg

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeren wij u over enkele actuele ontwikkelingen rondom het Lancaster-monument aan de Rijksstraatweg. De aanleiding is de recente vondst van een propellerblad en een motordeel van de in 1943 op deze plek neergestorte Britse Lancaster-bommenwerper.

Geschiedenis

Op 29 juni 1943 is een Lancaster vliegtuig met het registratienummer III ED, codenummer 362 HW-E tijdens de terugweg naar Engeland (Grimsby) van een bombardement van Keulen neergestort in Ridderkerk, ongeveer op de kruising van de Rijksstraatweg en de Voorweg.

In juli 1998 is het college op de hoogte gebracht van de aanwezigheid van het vliegtuigwrak. Toen is nader onderzoek gedaan vanwege de op dat moment voorgenomen ontwikkeling en bouwrijp maken van het bedrijventerrein Verenambacht.

Uit dat onderzoek is destijds het volgende gebleken:

- Het is niet helemaal uitgesloten stoffelijke resten van bemanningsleden tegen te komen.
- Door de Duitse bezetter is de locatie na het neerkomen nauwkeurig onderzocht. Het metaal van de romp en vleugels is door de Duitse bezetter afgevoerd. De motoren zijn ter plaatse begraven. Bij het onderzoek in 1998 is nog meer gedetecteerd, maar toen is het – vanwege de gasleiding die de metingen verstoort – niet mogelijk gebleken precies vast te stellen of er nog meer wrakdelen in de grond zitten.
- Naar alle waarschijnlijkheid zijn er geen bommen aanwezig, omdat deze eerder die nacht in 1943 zijn afgeworpen boven Keulen. Die conclusie is toen gebaseerd op een ooggetuigenverlag van het overlevende bemanningslid en vanuit verslagen van de begeleidende vluchtleiding. Overigens stelt de Koninklijke Luchtmacht dat 100 procent zekerheid hierover slechts kan worden verkregen door de locatie(s) uit te graven.

Op basis van dit nader onderzoek heeft de Koninklijke Luchtmacht in augustus 1998 een positief bergingsadvies gegeven. Het college heeft daarop in september 1998 besloten om een deel van de grond de bestemming 'onbebouwd' te geven. Een ander deel is betrokken bij de groeninrichting ter plaatse. Voorts is besloten een gedenksteen te plaatsen op de plek waar mogelijk wrakdelen liggen. Op deze manier waren de wrakdelen en eventueel overige resten op een goede manier ingepast en kon de



ontwikkeling van het bedrijventerrein Verenambacht doorgang vinden. Deze werkwijze had ook de voorkeur van de Britse en Canadese ambassade.

Het monument is in 2002 onthuld, in aanwezigheid van 150 Engelse Market Garden veteranen, vertegenwoordigers van de Canadese Ambassade, British Legion, de Koninklijke Luchtmacht en de burgemeesters van Ridderkerk en Barendrecht. Het Lancastermonument is geadopteerd door Openbare Basisschool De Piramide in Ridderkerk (Rijsoord). Tijdens de jaarlijkse herdenking in september spelen de kinderen van de groepen 8 een belangrijke rol. Ook de groepen 7 zijn bij de herdenking aanwezig omdat zij deze traditie een jaar later overnemen.

Actueel

Met de ontwikkeling van het bedrijventerrein in Nieuw Reijerwaard is de situatie gewijzigd, omdat de geplande verbinding tussen de Voorweg en de Handelsweg de Rijksstraatweg ondergronds kruist ter hoogte van de crashplek. Er heeft opnieuw onderzoek plaatsgevonden en op basis van dit onderzoek heeft de burgemeester op 23 juni 2015 opnieuw advies gevraagd aan de Koninklijke Luchtmacht. Deze heeft het positief bergingsadvies gehandhaafd.

Werkzaamheden

De GR Nieuw Reijerwaard heeft vervolgens met de Koninklijke Luchtmacht afspraken gemaakt over de uit te voeren werkzaamheden. Op basis van het eerder uitgevoerde detectieonderzoek is gebleken dat er wrakdelen van het neergestorte vliegtuig aanwezig kunnen zijn.

Er is nader onderzoek uitgezet om de precieze locatie van mogelijke resten te lokaliseren. Hierbij zijn het propellerblad en het motordeel tevoorschijn gekomen. Dat heeft ook de deskundigen verrast, omdat werd verondersteld dat de vliegtuigresten zich op een andere plek zouden bevinden en pas bij de definitieve berging aan de oppervlakte zouden komen. Gelet op deze vondst wordt er rekening mee gehouden dat tijdens het nu lopende nader onderzoek nog meer vliegtuigresten worden gevonden. In verband hiermee zal het waarschijnlijk nodig zijn om het Lancaster-monument reeds in dit stadium tijdelijk te verplaatsen, om het onderzoek goed en volledig te kunnen uitvoeren. Het monument wordt na afronding van de werkzaamheden op zijn plek teruggeplaatst.

Het nader onderzoek bestond in eerste instantie uit een aanvullende detectie en gelijktijdig een verkennend onderzoek naar de gemeten objecten. Het doel was om het onderzoeksgebied duidelijk af te bakenen. Het gebied wordt onderzocht tot een diepte van 6 meter. In het onderzoeksgebied ligt een gietijzeren gasleiding die het onderzoek deels belemmert doordat het gietijzer de metingen verstoort. De gasleiding moet sowieso verplaatst worden voor de onderdoorgang. In het nadere onderzoek zou daarom ook het nieuwe tracé van de gasleiding onderzocht en vrijgemaakt worden.

Nu er bij het onderzoek al zoveel vliegtuigresten zijn gevonden, betekent het dat het verkennend onderzoek meer het karakter van een bergingsoperatie gaat krijgen. Mogelijk worden in deze fase al de meeste resten geborgen. In deze fase wordt ook het verkennend onderzoek in het tracé van de onderdoorgang afgerond. Als daar resten worden gelokaliseerd, vindt later in de zomer de afrondende berging plaats.

Vanwege de combinatie van werkzaamheden vindt deze fase van het onderzoek plaats onder verantwoordelijkheid van de Stafofficier Vliegtuigberging (SOVB).

Aangezien de berging een directe relatie heeft met de onderdoorgang Rijksstraatweg en de kosten door de GR Nieuw Reijerwaard worden gedragen, hebben we afspraken gemaakt met de GR Nieuw Reijerwaard over de uitvoering van de werkzaamheden.



Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

dhr. H.W.J. Klaucke

de burgemeester,

mw. A. Attema

